

SURXONDARYO VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

*2024-yil yanvar oyi
uchun dastlabki ma'lumot*

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi:
(76) 225-65-74

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Surxondaryo viloyatida bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024-yil yanvar oyida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 35 300 ming AQSH dollariga yetdi va 2023-yilning yanvar oyiga nisbatan 15 784,1 ming AQSH dollariga yoki 80,9 % ga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar, ming AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024-y.: **35 300,8** +80,9 %

(2023-y.: 19 516,7)

Saldo

2024-y.: **3 189,3** (2023-y.: 267,2)

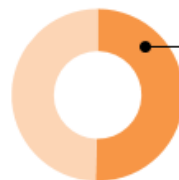
Eksport

2024-y.: **17 784,0** +56,6 %

(2023-y.: 11 353,0)

TSA'dagi ulushi, % da

50,4

Import

2024-y.: **17 516,8** +114,6 %

(2023-y.: 8 163,7)

49,6

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralarga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

 TSAda eksport hajmi 17 784,0 ming AQSH dollariga (56,6 % ga ko‘paydi) va import hajmi 17 516,8 ming AQSH dollariga (2,1 m. ko‘paydi). Hisobot davrida 267,2 ming AQSH dollari qiymatida aktiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2024-yil yanvar, ming AQSH dollari)

<p>Turkiya</p> <p>TSA – 9 980,1</p> <p>Eksport: 445,2 Import: 9 534,9</p> <p> 28,3 %</p>	<p>Pokiston</p> <p>TSA – 7 609,9</p> <p>Eksport: 6 812,4 Import: 797,5</p> <p> 21,6 %</p>	<p>XXR</p> <p>TSA – 6 649,6</p> <p>Eksport: 5 089,2 Import: 1 560,4</p> <p> 18,8 %</p>	<p>Rossiya</p> <p>TSA – 3 041,4</p> <p>Eksport: 2 637,8 Import: 403,7</p> <p> 8,6 %</p>	<p>Afg‘oniston</p> <p>TSA – 1 893,2</p> <p>Eksport: 1 830,5 Import: 62,7</p> <p> 5,4 %</p>
<p>Germaniya</p> <p>TSA – 1 375,2</p> <p>Eksport: 0,1 Import: 1 375,2</p> <p> 3,9 %</p>	<p>Qozog‘iston</p> <p>TSA – 1 149,2</p> <p>Eksport: 32,8 Import: 1 116,4</p> <p> 3,3 %</p>	<p>Eron</p> <p>TSA – 556,7</p> <p>Eksport: 0,0 Import: 556,7</p> <p> 1,6 %</p>	<p>Hindiston</p> <p>TSA – 491,7</p> <p>Eksport: 0,0 Import: 491,7</p> <p> 1,4 %</p>	<p>Belarus</p> <p>TSA – 457,3</p> <p>Eksport: 457,3 Import: 0,0</p> <p> 1,3 %</p>

Surxondaryo viloyati jahonning 43 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Turkiyada (28,3 %), Pokistonda (21,6 %), XXRda (18,8 %), Rossiyada (8,6 %), Afg‘onistonda (5,4 %), Germaniyada (3,9 %), Qozog‘istonda (3,3 %), Eron (1,6 %), Hindistonda (1,4 %) va Belarus (1,3 %) qayd etilgan.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

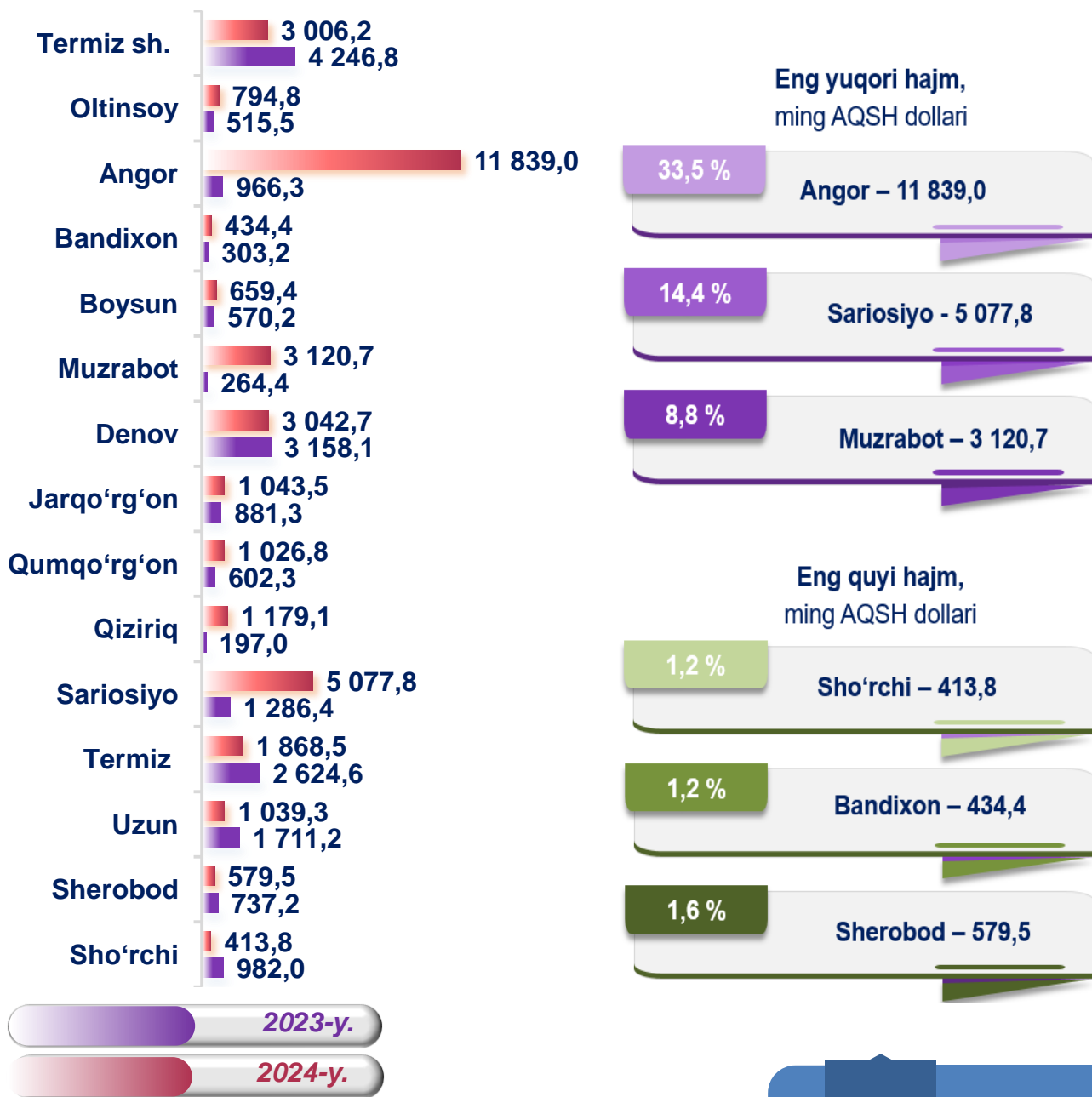
(yanvar, ming AQSH dollari)

	Davlatlar	2022-y.	2023-y.	2024-y.
	Turkiya	4 733,1	2 530,8	9 980,1
	<i>Eksport</i>	2 474,2	1 472,0	445,2
	<i>Import</i>	2 258,9	1 058,8	9 534,9
	Pokiston	6 507,1	5 287,9	7 609,9
	<i>Eksport</i>	3 762,3	3 113,3	6 812,4
	<i>Import</i>	2 744,7	2 174,6	797,5
	XXR	9 395,3	4 745,4	6 649,6
	<i>Eksport</i>	8 309,3	2 936,6	5 089,2
	<i>Import</i>	1 086,0	1 808,8	1 560,4
	Rossiya	2 485,5	1 945,1	3 041,4
	<i>Eksport</i>	2 255,9	1 400,1	2 637,8
	<i>Import</i>	229,6	545,0	403,7
	Afg'oniston	2 413,0	605,4	1 893,2
	<i>Eksport</i>	2 309,6	562,5	1 830,5
	<i>Import</i>	103,5	42,9	62,7
	Germaniya	114,6	115,5	1 375,2
	<i>Eksport</i>	44,2	42,5	0,1
	<i>Import</i>	70,4	73,0	1 375,2
	Qozog'iston	4 046,1	795,9	1 149,2
	<i>Eksport</i>	3 341,5	178,1	32,8
	<i>Import</i>	704,6	617,8	1 116,4
	Eron	653,4	685,7	556,7
	<i>Eksport</i>	546,4	555,4	
	<i>Import</i>	107,0	130,4	556,7
	Hindiston	582,2	210,7	491,7
	<i>Eksport</i>	177,9		
	<i>Import</i>	404,3	210,7	491,7
	Belarus	44,9	10,9	457,3
	<i>Eksport</i>	44,9	10,9	457,3
	<i>Import</i>			

Davlatlar	2022-y.	2023-y.	2024-y.
Polsha	72,7	31,3	396,7
 <i>Eksport</i>	0,02	31,3	27,4
<i>Import</i>	72,6	-	369,3
Avstriya	-	3,4	326,0
 <i>Eksport</i>	-	-	0,03
<i>Import</i>	-	3,4	326,0
Turkmaniston	269,5	201,3	193,3
 <i>Eksport</i>	88,2	101,3	-
<i>Import</i>	181,4	100,1	193,3
Daniya	-	-	154,1
 <i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	-	-	154,1
Tojikiston	378,7	540,8	147,5
 <i>Eksport</i>	309,3	460,6	87,8
<i>Import</i>	69,4	80,2	59,6
Ozərbayjon	189,7	110,8	138,1
 <i>Eksport</i>	189,7	110,8	138,1
<i>Import</i>	-	-	-
BAA	147,4	83,3	95,8
 <i>Eksport</i>	147,4	81,4	4,0
<i>Import</i>	-	1,9	91,8
Ekvador	163,7	25,8	94,3
 <i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	163,7	25,8	94,3
Vengriya	1,2	-	93,1
 <i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	1,2	-	93,1
Latviya	-	0,1	88,9
 <i>Eksport</i>	-	0,1	88,9
<i>Import</i>	-	-	-

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2024-yil yanvar, ming AQSH doll.)*

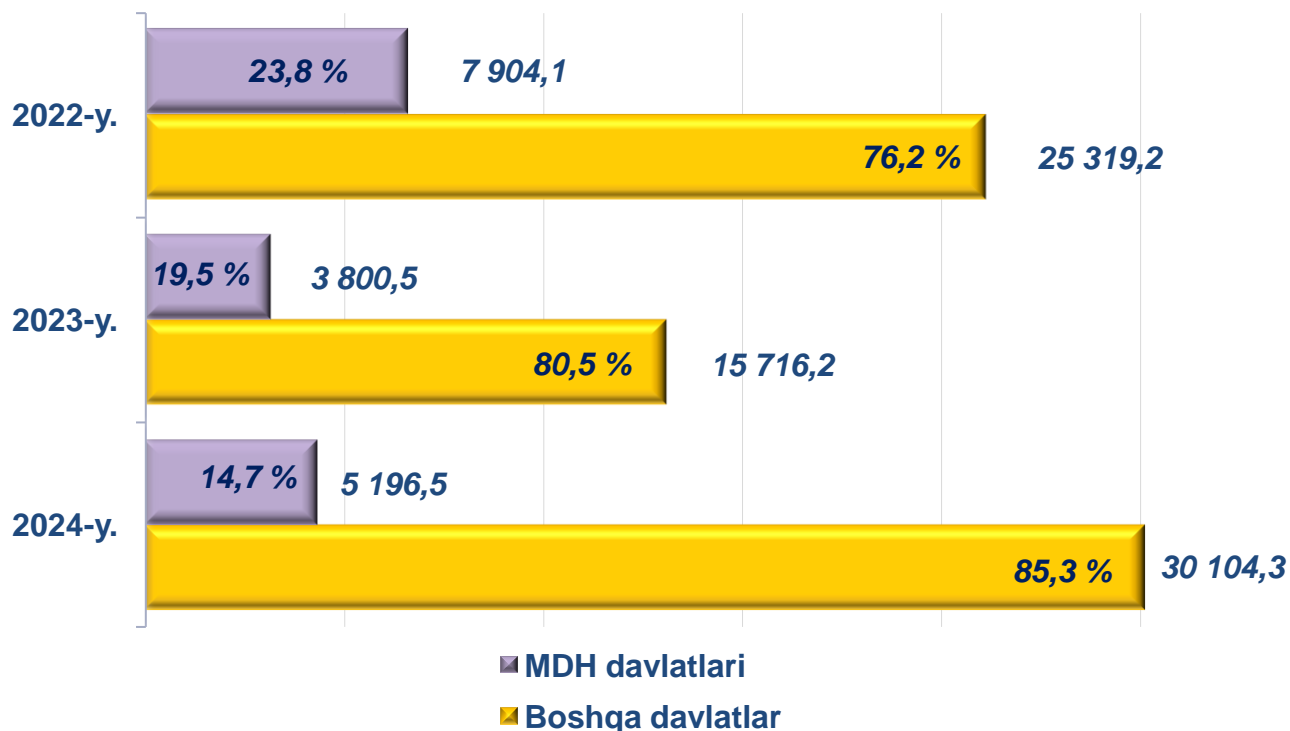

Surxondaryo viloyatida tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Angor tumani **33,5 %** ulush bilan **11 839,0** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Sho'rchi tumanida **1,2 %** ulush bilan **413,8** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2024-yil yanvar oyida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 14,7 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023-yilning mos davriga nisbatan 4,8 % ga kamaydi.

Surxondaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2024-yilning yanvar oyida 2023-yilning mos davriga nisbatan 4,8 % ga ko'paydi va jami TSA'dagi ulushi 85,3 % ni tashkil etdi.

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024-yil yanvar holatiga ko'ra, 5 196,5 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 3 371,3 ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import 1 825,2 ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI (2024-yil yanvar, ulushi, % da)

Rossiya – 58,5

Qozog'iston – 22,1

Belarus – 8,8

Turkmaniston – 3,7

Tojikiston – 2,8

Ozərbayjon – 2,7

Qirg'iz
Respublikasi – 1,1

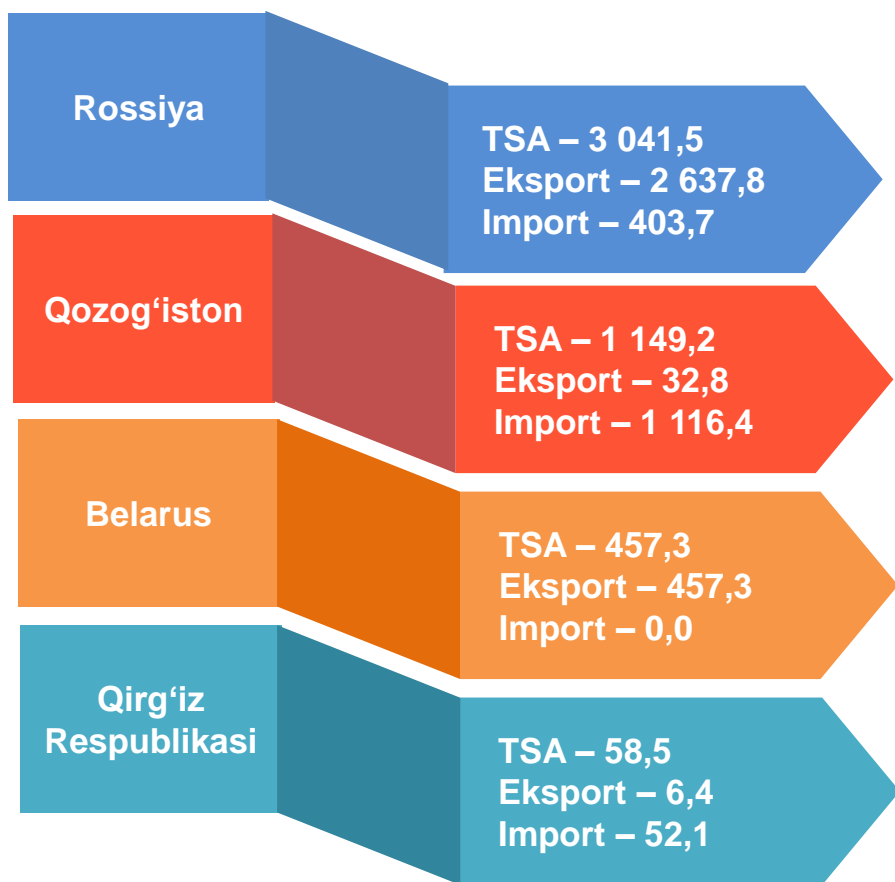

Ukraina – 0,2

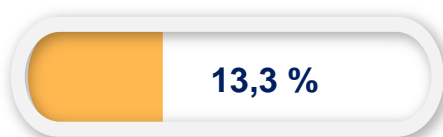

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (58,5 %), Qozog'iston (22,1 %), Belarus (8,8 %) hamda Turkmaniston (3,7 %) davlatlari bilan qayd etildi.

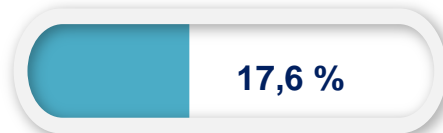
SURXONDARYO VILOYATINING YEOIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar, ming AQSH dollari)

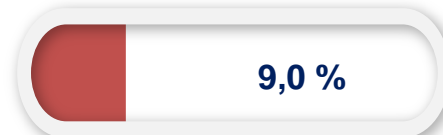
Jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi

Jami eksportdagi ulushi

Jami importdagi ulushi

Surxondaryo viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 4 706,5 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi 3 134,3 ming AQSH dollari, import hajmi esa 1 572,2 ming AQSH dollariga yetdi.

Shuni ta'kidlash lozimki, YEOIning a'zo davlatlari (Rossiya, Qozog'iston, Belarus, Qirg'iz Respublikasi va Armaniston) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

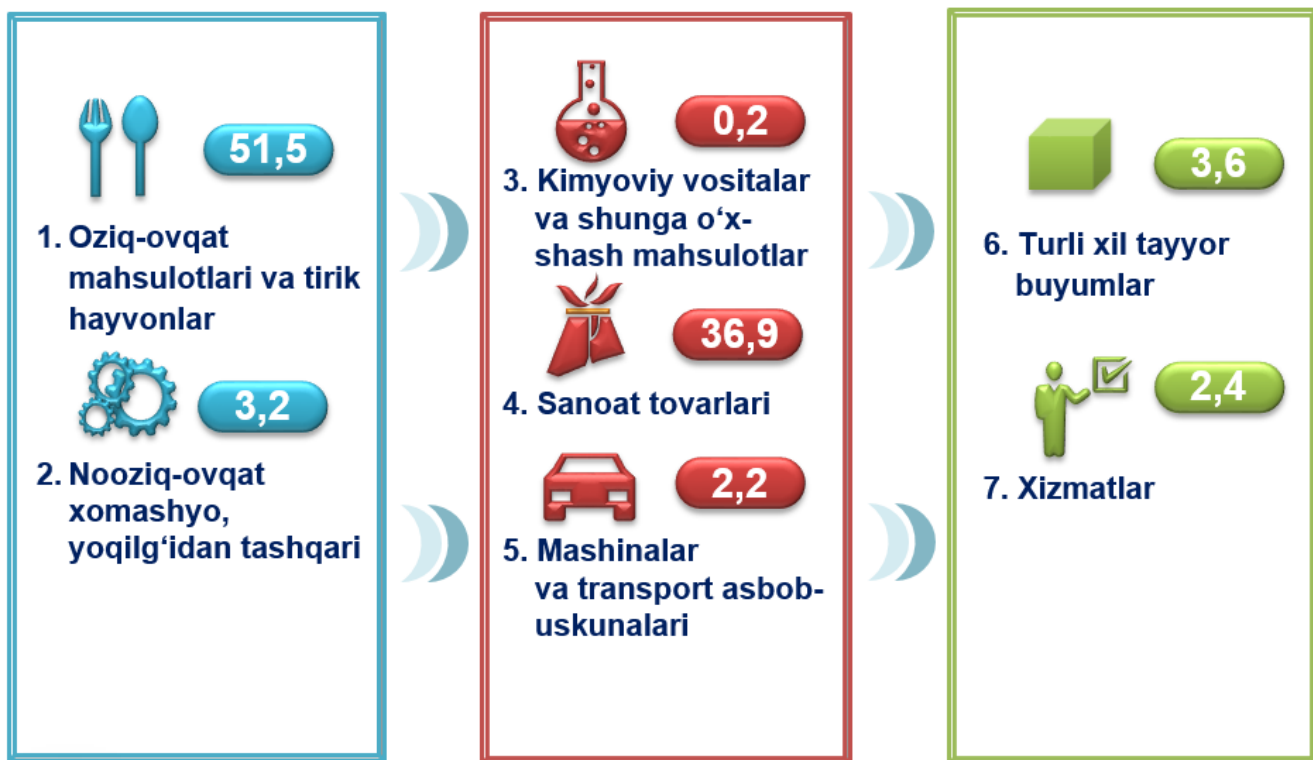
SURXONDARYO VILOYATINING EKSPORTI

Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida Surxondaryo viloyatida eksportyorlar soni 87 taga yetdi va ular tomonidan 17 784,0 ming AQSH dollari qiymatidagi (2023-yilning mos davriga nisbatan 56,6 % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilindi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2024-yil yanvar, ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasini (**keyingi o'rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinlarda – XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni **XSST** bo'yicha kodlashtirish, **TIF TN** va **XSST** o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (yanvar, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	11 353,0	17 784,0	46,6	156,6	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	5 632,2	9 167,1	54,6	162,8	49,6	51,5
Ichimliklar va tamaki	102,1	-	-	-	0,9	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	249,8	569,1	14,5	227,9	2,2	3,2
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	8,1	32,2	127,9	394,7	0,1	0,2
Sanoat tovarlari	5 060,2	6 571,9	42,5	129,9	44,6	36,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	3,4	390,6	300,7	11 364,1	-	2,2
Turli xil tayyor buyumlar	9,0	632,9	8,0	7 071,2	0,1	3,6
Xizmatlar	288,1	420,3	111,8	145,9	2,5	2,4

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 97,3 % ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (51,5 %), sanoat tovarlari (36,9 %) turli xil tayyor buyumlar (3,6 %) va nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (3,2 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI (2024-yil yanvar)

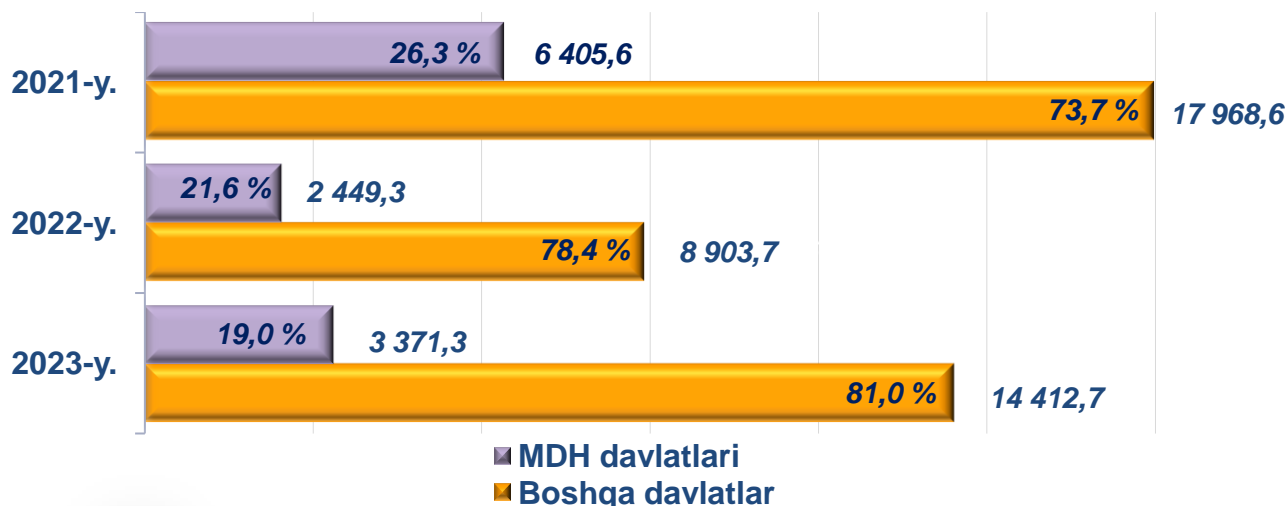
XSST bo‘limi nomi	Ming AQSH dollari	2023-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	8 417,9	150,3
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	733,9	22,2 m.
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	15,4	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
Moy olinadigan urug‘lar va moy olinadigan mevalar	447,9	2,6 m.
To‘qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari	68,0	188,9
56 bo‘limga kiritilgandan tashqari o‘g‘itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo	38,3	134,1
Xayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	14,9	105,8
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar		
Bo‘yoqlar, taninlar va bo‘yoqlar	32,2	4,0 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashina va uskunalar	386,8	159,0 m.
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari)	3,2	3,2 m.
Aniq soxalar uchun maxsus mo‘ljallangan mashinalar	0,6	-

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023-yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	6 537,1	131,7
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tafsiflanmagan	31,5	41,8
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	3,0	100,8
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	0,4	-
Xizmatlar		
Transport xizmatlari	130,5	155,1
Moliyaviy xizmatlar	106,2	116,9
Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari	87,8	-
Boshqa biznes xizmatlari	85,8	2,4 m.
Sayohat	10,0	12,9
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	602,8	803,7 m.
Boshqa turdagi maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	29,9	-
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	0,2	-

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2024-yilning yanvar oyida MDH mamlakatlarga 3 371,3 ming AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qililib, jami eksportning 19,0 % ini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2024-yil yanvar oyida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Pokiston, XXR, Rossiya, Afg'oniston, Belarus, Turkiya va Ozarbayjon kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 97,9 % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI

(2024-yil yanvar, % da)

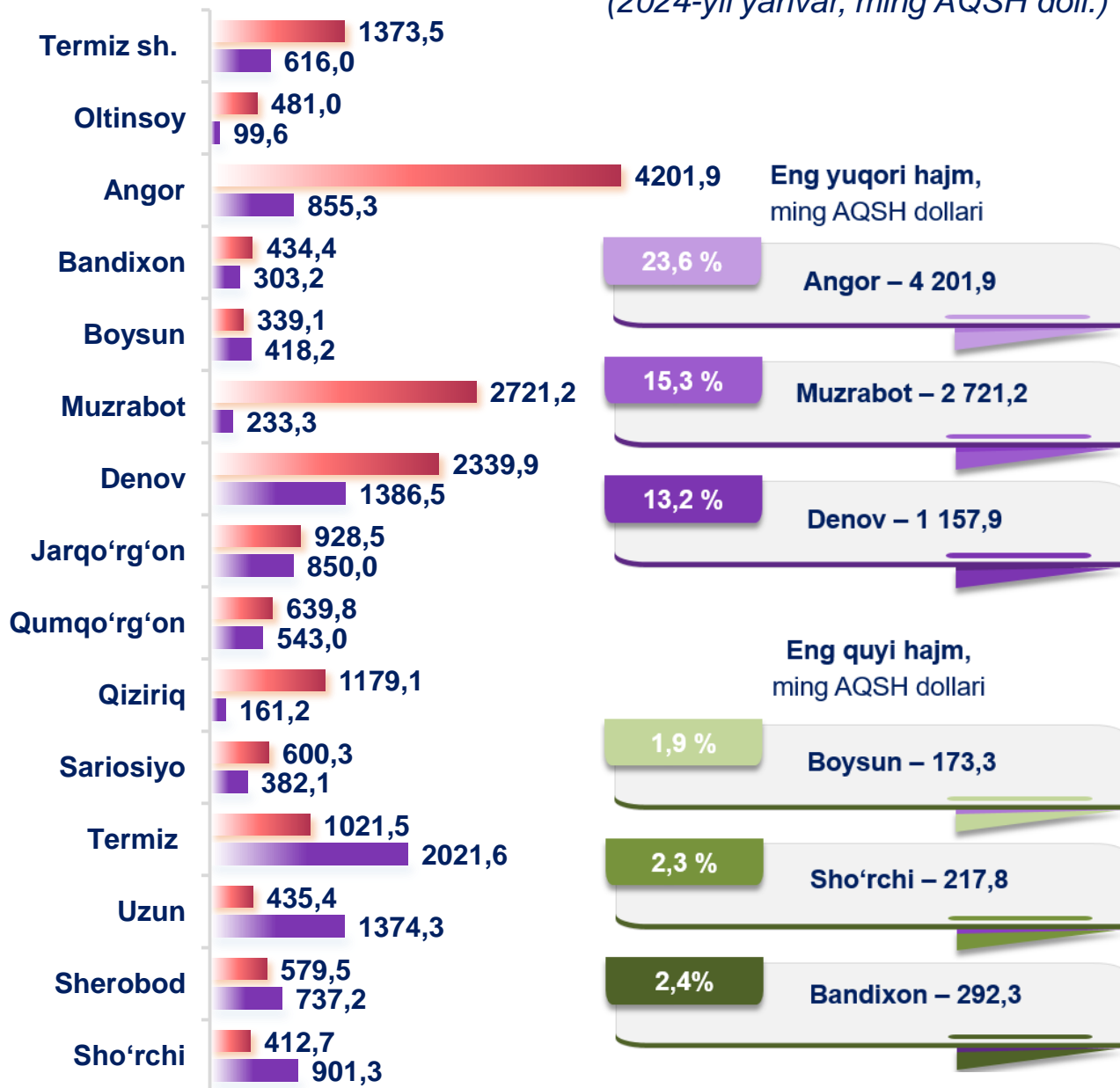
SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI *(yanvar, yillar kesimida)*

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Pokiston	3 113,3	6 812,4	82,8	2,2 m.	1	1
XXR	2 936,6	5 089,2	35,3	173,3	2	2
Rossiya	1 400,1	2 637,8	62,1	188,4	6	3
Afg'oniston	562,5	1 830,5	24,4	3,3 m.	5	4
Belarus	10,9	457,3	24,2	42,0 m.	17	5
Turkiya	1 472,0	445,2	59,5	30,2	3	6
Ozarbayjon	110,8	138,1	58,4	124,6	10	7
Latviya	0,1	88,9	-	1673,3 m.	19	8
Tojikiston	460,6	87,8	148,9	19,1	7	9
Qozog'iston	178,1	32,8	5,3	18,4	8	10
Polsha	31,3	27,4	1843,5 m.	87,4	16	11
Xitoy, Gonkong MMR	-	14,9	-	-	23	12
Ukraina	-	11,1	-	-	24	13
Qirg'iz Respublikasi	110,9	6,4	107,6	5,8	9	14
BAA	81,4	4,0	55,3	4,9	13	15
Iroq	100,6	2,6	135,4	2,6	12	16
Armeniya	0,5	0,8	21,8	164,5	18	17
AQSh	-	0,5	-	-	-	18
Serbiya	-	0,3	-	-	-	19
Niderlandiya	0,1	0,1		2,6 m.	20	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

(2024-yil yanvar, ming AQSH doll.)*

2023-y.

2024-y.

Viloyatimiz eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Angor tumani 23,6 % bilan 4 201,9 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Boysun 1,9 % bilan 173,3 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024-yil yanvar oyida 23 920,7 tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatgich 2023-yilning mos davriga nisbatan 5,3 m. yoki 19 428,7 tonnaga ko'paydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (71,7 %), Rossiya (15,1 %), Afg'oniston (9,8 %), Ozarbayjon (1,1 %) hamda Latviya (1,0 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2024-yil yanvar oyida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 9 291,2 ming AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2023-yilning mos davriga nisbatan 60,3 % ga ko'paydi va jami eksportdagi ulushi 52,2 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2024-yil yanvar, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2024-yil yanvar)

Davlatlar	tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
 Pokiston	19 807,2	6 662,0	71,7
 Rossiya	1 208,4	1 405,0	15,1
 Afg'oniston	2 323,8	910,6	9,8
 Ozarbayjon	65,4	98,2	1,1
 Latviya	254,6	88,3	1,0
 Belarus	47,1	70,4	0,8
 Polsha	46,2	27,4	0,3
 Tojikiston	36,5	11,7	0,1
 Ukraina	15,0	11,0	0,1
 Boshqa davlatlar	116,6	6,7	0,1

* qiymat ifodasidan

2024-yil yanvar oyida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta Pokistonga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 71,7 %).

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So'nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo'shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O'zbekiston uchun muhim soha bo'lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo'shilishini ta'minlaydi.

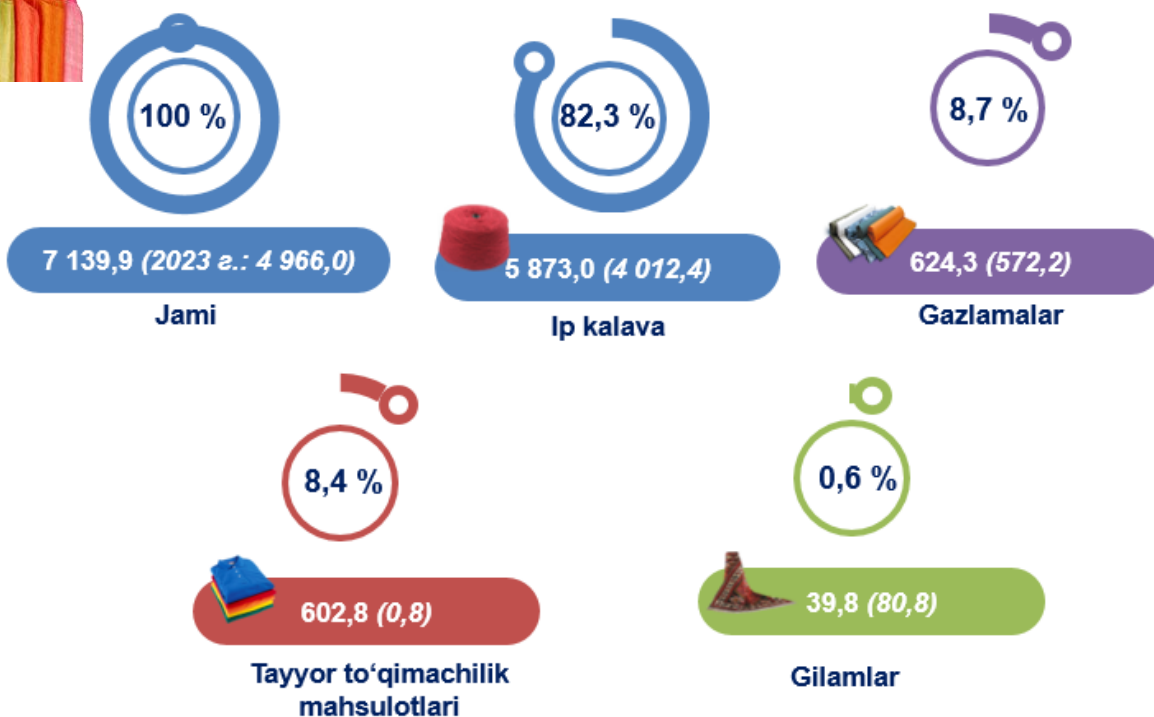
To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2024-yil yanvar oyi yakuni bo'yicha 7 139,9 ming AQSH dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 40,1 % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 43,8 % ga oshdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida ip kalava (82,3 %), gilamlar (8,7 %), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (8,4 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan dunyoning 6 ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar, ming AQSH dollari)

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar, ming AQSH dollari)

		2023-yil	2024-yil	O‘sish sur‘ati, % da
	XXR	2 415,9	5 089,2	2,1 m.
	Rossiya	789,0	952,1	120,7
	Afg‘oniston	0,8	561,8	749,1 m.
	Turkiya	1 303,1	390,2	29,9
	Pokiston	-	106,8	-
	Ozarbayjon	-	39,8	-
	Armeniya	76,6	-	-
	Qirg‘iz Respublikasi	80,8	-	-
	Tojikiston	299,9	-	-

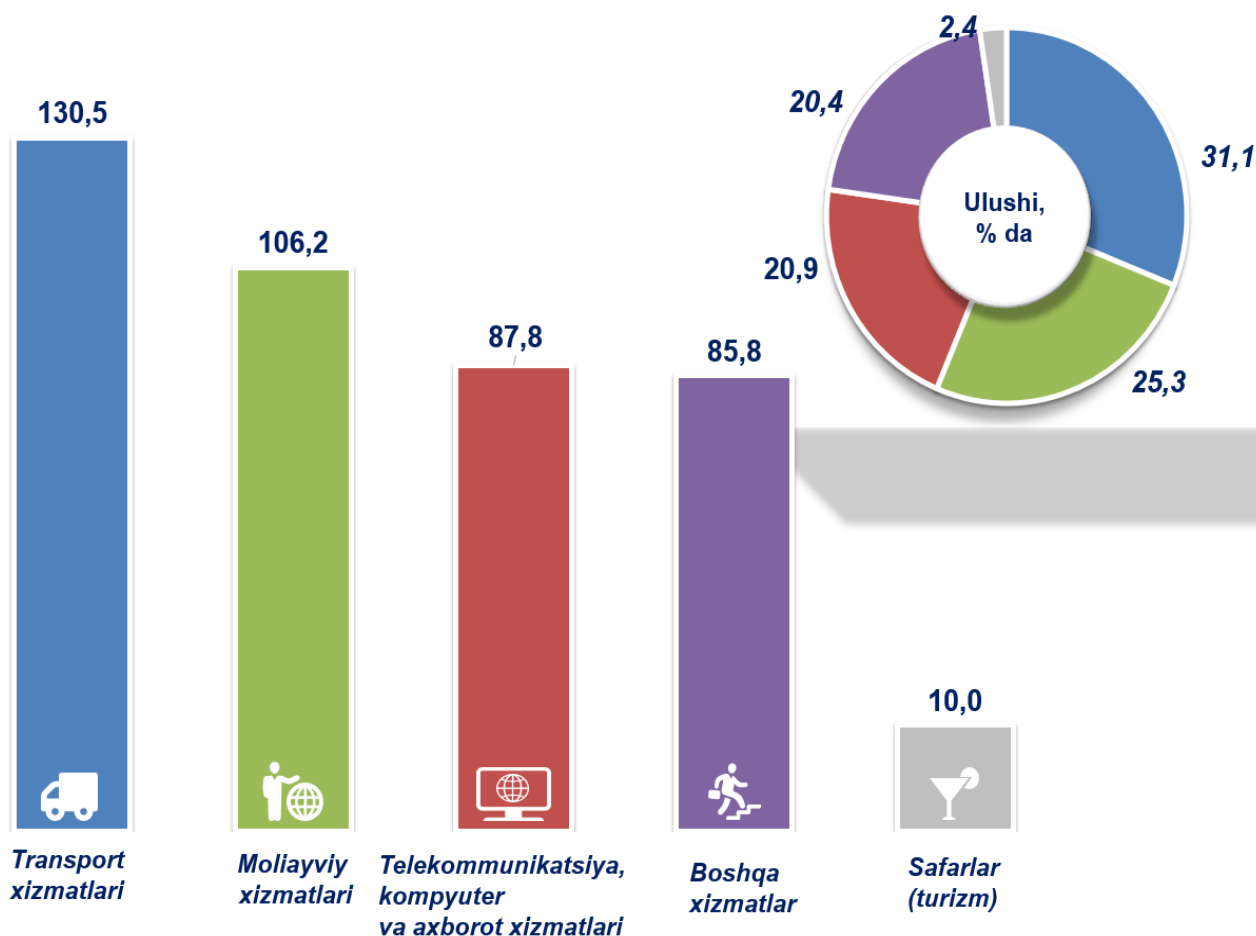
To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi XXR (71,3 % – 5 089,2 ming AQSH dollari), Rossiya Federatsiyasi (13,3 % – 952,1 ming AQSH dollari), Afg‘oniston (7,9 % – 561,8 ming AQSH dollari) va Turkiya (5,5 % – 390,2 ming AQSH dollari) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy yetilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI

(2024-yil yanvar, ulushi, % da)

Xizmatlar eksporti hajmi 420,3 ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 2,4 % ini tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan 45,9 % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport (31,1 %), moliyaviy (25,3 %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (20,9 %), boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (20,4 %) va safarlar (turizm) (10,0 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI

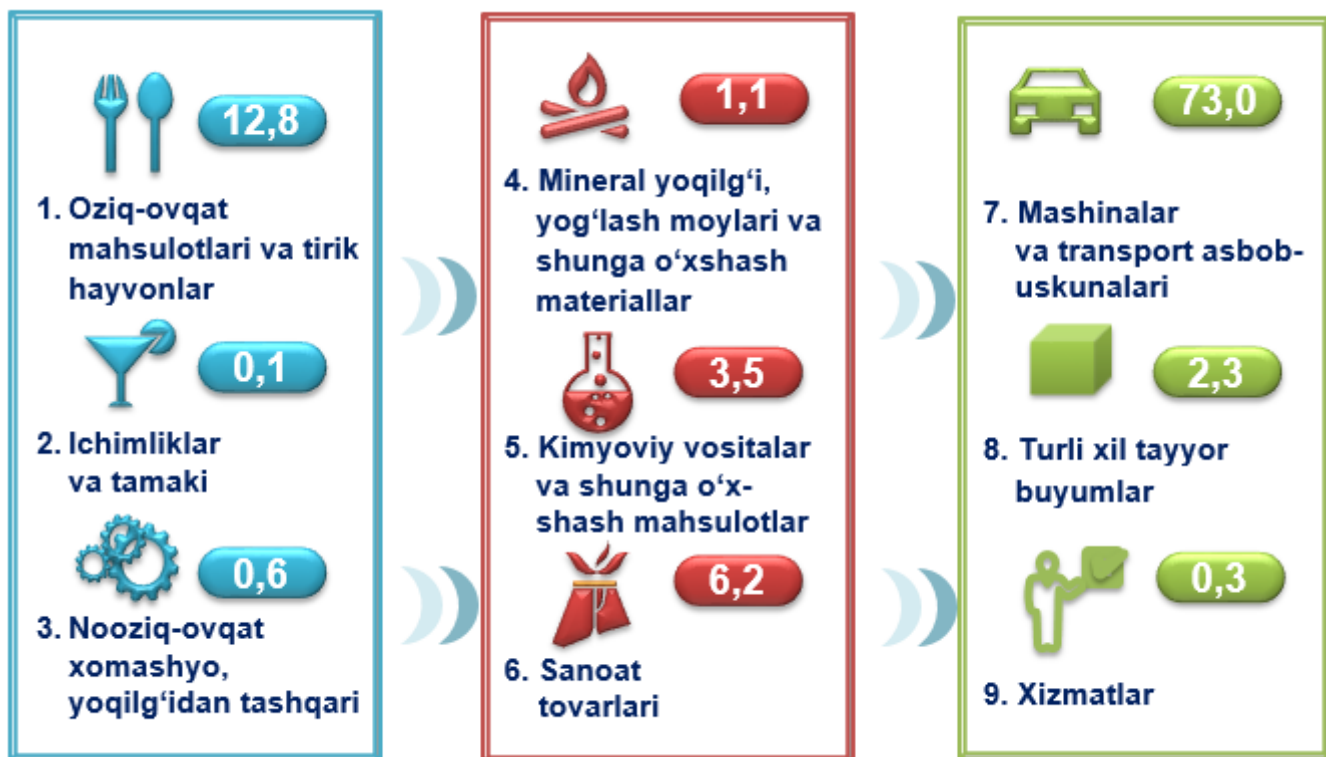

2024-yilning yanvar oyida import hajmi 17 516,8 ming AQSH dollarini va 2023-yilning mos davriga nisbatan 2,1 m. tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunolari (73,0 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (12,8 %), hamda sanoat tovarlari (6,2 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI

(2024-yil yanvar, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024-yilning yanvar oyida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 9 336,2 ming AQSH dollariga ko'paydi va 17 469,7 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 47,1 ming AQSH dollariga yetdi.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI *(yanvar, yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	8 163,7	17 516,8	92,3	2,1 m.	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	2 826,9	2 246,9	71,5	79,5	34,6	12,8
Ichimliklar va tamaki	-	16,0	-	-	-	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	8,8	105,6	141,9	12,0 m.	0,1	0,6
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	100,1	193,3	57,8	193,1	1,2	1,1
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	233,4	621,1	47,4	2,7 m.	2,9	3,5
Sanoat tovarlari	476,3	1 092,0	88,4	2,3 m.	5,8	6,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	4 400,6	12 787,3	120,5	2,9 m.	53,9	73,0
Turli xil tayyor buyumlar	87,5	407,6	2,8 m.	4,7 m.	1,1	2,3
Xizmatlar	30,2	47,1	-	155,8	0,4	0,3

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2024-yil yanvar)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023-yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	1 451,7	59,6
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	514,2	-
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	172,2	157,6
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	52,6	21,0
Shakar, shakardan mahsulotlari va asari	36,5	-
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	17,2	-
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	2,5	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	105,6	12,0 m.
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	193,3	193,1
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	510,0	2,8 m.
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	52,2	-
Noorganik kimyoviy moddalar	35,1	69,7
Organik kimyoviy moddalar	13,0	-
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	6,6	-
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga	4,3	13,9 m.
Turli xil tayyor buyumlar		
Boshqa toifalarga kiritilmagan suv-kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalarini blokli binolar, armatura va mahkamlash	398,5	-
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	6,7	35,2
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	2,2	4,0
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	0,2	1,5

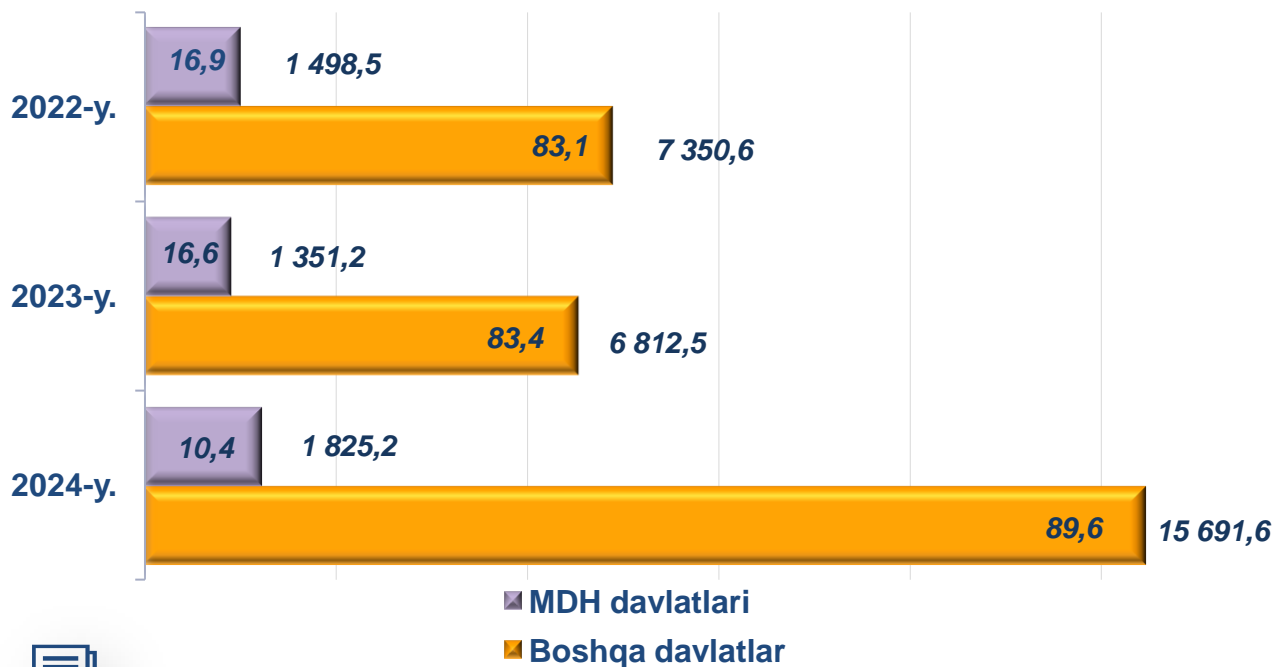
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023-yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	1 007,8	3,0 m.
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	63,3	2,1 m.
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	16,2	-
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	3,8	20,4
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	0,9	13,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	7 901,5	3,8 m.
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	3 749,5	9,0 m.
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	913,2	4,1 m.
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	116,5	6,9
Metallni qayta ishlash mashinalari	66,2	-
Ma'lumotlarni avtomatik qayta ishlash uchun ish yuritish mashinalari va uskunalari	24,9	-
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalari	15,5	92,4

2024-yil yanvar natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi **10,4 %** ni tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan **6,2 %** ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2024-yil yanvar oyida viloyatimiz 27 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Turkiya, XXR, Germaniya, Qozog'iston, Pokiston, Iron va Hindiston) jami importning 3/4 qismini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024-yil yanvar, % da)

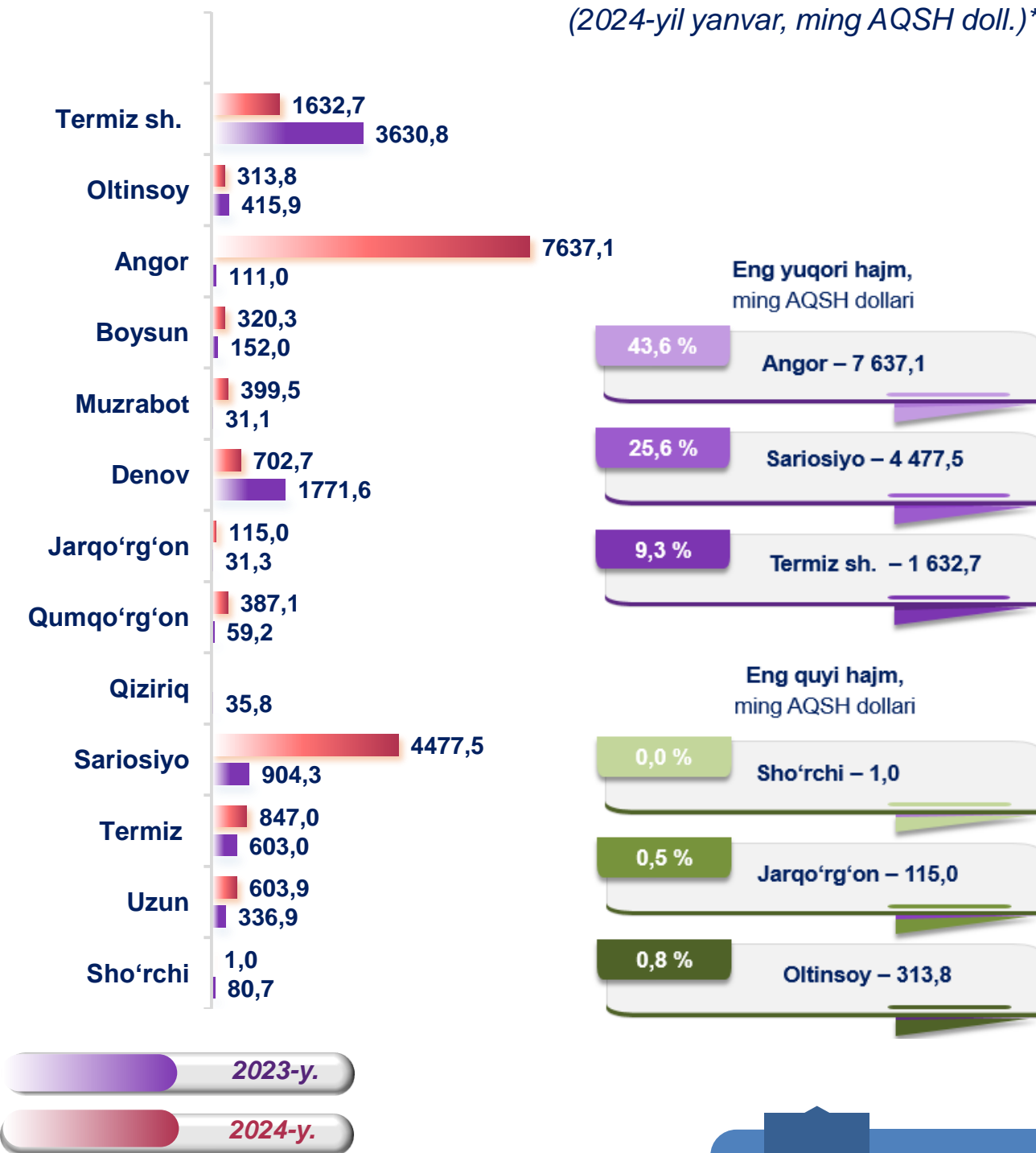
SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Turkiy	1 058,8	9 534,9	46,9	9,0 m.	3	1
XXR	1 808,8	1 560,4	166,6	86,3	2	2
Germaniya	73,0	1 375,2	103,7	18,8 m.	13	3
Qozog'iston	617,8	1 116,4	87,7	180,7	5	4
Pokiston	2 174,6	797,5	79,2	36,7	1	5
Eron	130,4	556,7	121,8	4,3 m.	10	6
Hindiston	210,7	491,7	52,1	2,3 m.	8	7
Rossiya Federatsiyasi	545,0	403,7	2,4 m.	74,1	6	8
Polsha	-	369,3	-	-	25	9
Avstriya	3,4	326,0	-	94,7 m.	18	10
Turkmaniston	100,1	193,3	55,2	193,1	11	11
Daniya	-	154,1	-	-	-	12
Ekvador	25,8	94,3	15,8	3,7 m.	15	13
Vengriya		93,1	-	-	-	14
BAA	1,9	91,8	-	48,5 m.	19	15
Afg'oniston	42,9	62,7	41,4	146,3	14	16
Tojikiston	80,2	59,6	115,6	74,3	12	17
Qirg'iziston	8,1	52,1	4,1	6,4 m.	17	18
Italiya	12,7	50,6	116,0	4,0 m.	16	19
AQSh	-	38,4	-	-	-	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2024-yil yanvar, ming AQSH doll.)*

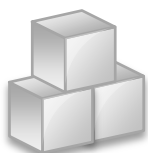
Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Angor 43,6 % bilan 7 637,1 ming AQSH dollarini, eng quyi, Sho'rchi 1,0 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024-yil yanvar oyida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 1 092,0 ming AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 2,3 m. ko'paydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi 6,2 % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN HAMKOR DAVLATLAR (2024-yil yanvar)

510,8 ming AQSH doll.
ulushi – 46,8 %

Qozog'iston

492,0 ming AQSH doll.
ulushi – 45,1 %

Turkiya

60,5 ming AQSH doll.
ulushi – 5,5 %

XXR

22,4 ming AQSH doll.
ulushi – 2,1 %

Afg'oniston

3,3 ming AQSH doll.
ulushi – 0,3 %

Rossiya

3,0 ming AQSH doll.
ulushi – 0,3 %

Italiya

Sanoat mahsulotlari importi asosan cho'yan yoki legirlanmagan po'lat (1 007,8 ming AQSH dollari), yigirilgan ip, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar (63,3 ming AQSH dollari), qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar (16,2 ming AQSH dollari), rezina buyumlari (3,8 ming AQSH dollari) va metallardan tayyorlangan buyumlar (0,9 ming AQSH dollari) tashkil etgan.